

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Etten-Leur

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

7 juni 2011 / rapportnummer 2529-32

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Etten-Leur wil het bestemmingsplan voor haar buitengebied herzien. Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het bestemmingsplan mogelijk kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings-)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag bij deze procedure is de gemeenteraad van Etten-Leur.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie') beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een integrale visie op de gewenste ontwikkeling van het buitengebied, met duidelijk omschreven ambities, die kan dienen als toetsingskader voor de beoordeling van de alternatieven;
- inzicht in de 'milieugebruiksruimte' in het gebied, die mede bepaald wordt door beleid en regelgeving op het gebied van natuur (vermestende en verzurende stoffen, verstoring), bodem- en waterkwaliteit en waterkwantiteit, landschap, cultuurhistorie en geluid- en geurhinder;
- de maximaal mogelijke effecten van het voornemen op natuur, bodem en water, landschap, cultuurhistorie en leefomgevingskwaliteit. Neem een Passende beoordeling in het MER op wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten.

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie in het MER moet worden opgenomen. Zij bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (notitie R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de notitie R&D al voldoende aan de orde komen.

---

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

2. ACHTERGROND

In de notitie R&D wordt aangegeven dat het bestemmingsplan buitengebied mede wordt herzien vanwege divers nieuw beleid. Presenteer in het MER aan de hand van dit beleid een beknopte integrale visie op de ontwikkeling van het buitengebied voor onder andere glastuinbouw, (intensieve) veehouderij, mestvergisting, natuur en landschap.

De Commissie adviseert om vanuit deze visie de doelen en ambities vast te stellen en te concretiseren naar criteria die als toetsingskader voor de beoordeling van de effecten van het voornemen en de varianten kunnen dienen. Betrek daarbij aanvullend op de informatie die al is genoemd in de notitie R&D ook de ontwikkeling van de beleidskaders voor de stikstofdepositie:

Momenteel wordt gewerkt aan een Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS). Op 1 juli 2010 is het voorlopige programma stikstof (VPAS) gepubliceerd waarin op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe men economische ontwikkeling mogelijk wil maken met het op termijn realiseren van de natuurdoelen van Natura 2000. Met de Tweede Kamer is afgesproken dat de definitieve PAS (DPAS) in het najaar van 2011 gereed moet zijn. Per Natura 2000-gebied worden de afspraken uit de PAS verder uitgewerkt in een beheerplan. Beschrijf wat geregeld wordt in de Brabantse verordening stikstof en Natura 2000. Geef aan op welke wijze in de beheerplannen kan worden uitgesloten dat de voornemens leiden tot aantasting van natuurlijke kenmerken.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Beschrijving voorgenomen activiteit

Beschrijf in het MER hoeveel ontwikkelruimte (aantallen en hectares) het bestemmingsplan maximaal gaat bieden aan activiteiten die aanzienlijk milieugevolgen kunnen hebben al dan niet in cumulatie met elkaar. De mogelijkheden voor ontwikkelingen die wijzigingsbevoegdheden, ontheffingen en vrijstellingen bieden moeten ook worden meegenomen bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit.

Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen in het bestemmingsplan nu behoren tot het voornemen en welke tot de referentiesituatie (zie paragraaf 3.3. van dit advies). De Commissie hanteert hierin de basisregel dat alles waarover (opnieuw) een besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Daarmee behoren de volgende elementen in het bestemmingsplan tot de voorgenomen activiteit:

- Alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund.
- (Her)bestemmingen die wel zijn vergund, maar (nog) niet gerealiseerd, voor zover ze niet onder de autonome ontwikkeling vallen. Hieronder vallen dus niet benutte vergunningruimte, maar ook de gestopte bedrijven, waarvan de vergunning nog geldig is.
- "Illegale" situaties die worden gelegaliseerd.

3.2 Alternatieven en milieugebruiksruimte

Alternatieven

In de notitie R&D wordt aangegeven dat drie alternatieven² voor intensieve veehouderij zullen worden onderzocht en dat daarbij rekening zal worden gehouden met de milieugebruiksruimte.

Voor glastuinbouw zal één alternatief worden beschreven omdat voor dat alternatief breed gedragen overeenstemming is bereikt, met onder andere landbouw- en natuurorganisaties en de provincie Noord-Brabant. De Commissie adviseert om het proces van totstandkoming van het alternatief glastuinbouw te beschrijven. Het is van belang om daarbij aan te geven waarom andere alternatieven zijn afgefallen en in hoeverre milieuaspecten daarbij een rol hebben gespeeld.

Voor mestvergistings, die ook expliciet in notitie R&D als ontwikkeling wordt genoemd, zal geen variant worden beschreven. De Commissie adviseert om de (on)mogelijkheden van mestvergistings breder te verkennen³, met aandacht voor mogelijke synergie met de glastuinbouw (gebruik van warmte, energie, CO₂ en reststoffen).

Milieugebruiksruimte

De Commissie adviseert de milieugebruiksruimte te bepalen aan de hand van de volgende systematiek:

- 1) Geef de omvang aan van de ruimte die er is voor een toename van de milieubelasting. Deze wordt bepaald door beleid en wet- en regelgeving gerelateerd aan natuur (verzurende en vermestende stoffen, verstoring), bodem- en waterkwaliteit en waterkwantiteit, landschap, cultuurhistorie, luchtkwaliteit en geluid- en geurhinder, en door de heersende milieubelasting. Ga ook in op provinciaal en landelijk beleid dat in ontwikkeling is.
- 2) Breng, zoveel mogelijk gebaseerd op recente gegevens zoals bedrijfsontwikkelingsplannen, de behoefte aan uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van activiteiten in beeld met hun milieueffecten. Breng tevens de bedrijfsbeëindiging in beeld.
- 3) Bepaal aan de hand hiervan de verwachte toe- en/of afname van de milieubelasting als de gewenste uitbreidingen of vestigingen gerealiseerd zouden worden.
- 4) Geef aan welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan, op basis van de beschikbare ruimte, de reële behoefte en de toe- en afname in milieubelasting.
- 5) Wanneer blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden, of als dat niet of onvoldoende mogelijk blijkt, welke prioriteiten of voorwaarden worden gesteld.

---

² In de notitie R&D varianten genoemd.

³ Zie ook de zienswijze van de Brabantse Milieufederatie (bijlage 2)

3.3 Referentiesituatie

De (milieueffecten van) de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee het voornemen en de alternatieven vergeleken moeten worden. Het is belangrijk om een goed beeld te krijgen van de referentiesituatie: hierdoor wordt bepaald welke milieuruimte er nog is voor verdere ontwikkelingen.

Huidige situatie

- De feitelijke bestaande situatie: alle vergunde activiteiten die al zijn gerealiseerd, dit is dus niet de huidige juridische situatie.
  - Eventuele “illegale” situaties, zoals agrarische bedrijven die een groter aantal dieren houden dan in de vergunning en het vigerende bestemmingsplan is opgenomen, behoren niet tot de huidige situatie; het bestuur kan immers kiezen om deze situatie met de bestemmingsplanwijziging te legaliseren, dan wel om handhavend op te treden.

Autonome ontwikkeling

- Toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied:
  - Het deel van de reeds bestemde en tevens vergunde ruimte dat met grote zekerheid op korte termijn ingevuld wordt.⁴
  - Activiteiten waarover nog geen (ontwerp) besluit is genomen horen in principe **niet** tot de autonome ontwikkeling. Uitzondering hierop zijn activiteiten waarvan de kans groot is dat deze in de nabije toekomst gerealiseerd worden.
- Generieke beleidsontwikkelingen zoals het Besluit Huisvesting en de Brabantse verordening stikstof & Natura 2000.

In het geval van onzekerheden adviseert de Commissie om te werken met bandbreedtes en op basis van een gevoeligheidsanalyse aan te tonen in hoeverre het plan realiseerbaar is.

Beargumenteer waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel van het voornemen.

Beschrijving milieusituatie in de referentie

Beschrijf in ieder geval de volgende milieuaspecten van de referentiesituatie:

- een beschrijving van de ontwikkelingen in de grondgebonden en intensieve veehouderij in en rond het plangebied als gevolg van het Besluit huisvesting, het Actieplan Ammoniak en Veehouderij (alleen intensieve veehouderij) en de Verordening stikstof en Natura 2000, omdat deze gezamenlijk de ontwikkelruimte bepalen;
- de ontwikkeling van de achtergronddepositie van verzurende en vermestende stoffen
- de emissie van verzurende/vermestende stoffen in het plangebied zelf en de hieruit voortvloeiende depositie op kwetsbare natuur, waaronder Natura 2000-gebieden en de provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

---

⁴ Naast afwijkingsbesluiten in de omgevingsvergunningen kan ook sprake zijn van ‘oude’ projectbesluiten en wijzigingsplannen die in de afgelopen jaren zijn vastgesteld, maar nog niet gerealiseerd. Als ze binnenkort wel worden gerealiseerd zijn ze onderdeel van de autonome ontwikkeling.

4. BESCHRIJVING MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

Het MER moet de gevolgen beschrijven van alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten, die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Om het plan te kunnen toetsen aan wettelijke normen en beleid dient het MER de milieugevolgen te beschrijven van de activiteiten die het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt, inclusief mogelijke ont-heffingen en vrijstellingen, en gebruik van wijzigingsbevoegdheden (zie ook paragraaf 3.1 van dit advies).

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het stu-diegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten –waar relevant– ook cu-mulatief in beeld.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvor-ming.

Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten de effecten kwantitatief. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Geef leemten in kennis en onzekerheden in de effectbeschrij-ving weer, als ook de maatregelen ‘achter de hand’ die kunnen worden ingezet als in de praktijk bij uitvoering van het voornemen de effecten groter zijn dan voorzien.

De notitie R&D geeft een goed overzicht welke effecten in het MER moeten worden onder-zocht. De Commissie geeft in de volgende paragrafen in meer detail aan welke informatie in het MER moet worden opgenomen.

4.2 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. Schets een algemeen beeld van de natuur in of in de nabijheid van het plangebied en de mogelijke effecten van het bestemmingsplan op de natuur.

4.2.1 Gebiedsbescherming

Algemeen

In het MER moet aangegeven worden waar voor vermessing, verzuring, verstoring, vervuiling, verdroging en lichthinder gevoelige gebieden liggen ten opzichte van het plangebied. Ge-bruik hiertoe duidelijk kaartmateriaal. Geef aan welke beschermde status de gebieden heb-ben (bijvoorbeeld Natura 2000-gebied, beschermd natuurmonument, Ecologische Hoofd-structuur (EHS) of zeer kwetsbaar gebied aangewezen op grond van de Wet ammoniak en veehouderij).

Natura 2000

Hoewel binnen het plangebied geen Natura 2000-gebieden liggen, kunnen maatregelen binnen het plangebied leiden tot (externe) effecten op gebieden op afstand. Beschrijf voor zover relevant per Natura-2000 gebied de huidige staat van instandhouding, de instandhoudingsdoelen en de mogelijke effecten als de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan gaat bieden gebruikt gaan worden. Betrek daarbij in ieder geval de depositie van verzurende/vermestende stoffen. Indien blijkt dat significante effecten op Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten dient een Passende beoordeling (herkenbaar) in het MER te worden opgenomen. Het toetsingskader voor de Passende beoordeling wordt gevormd door de instandhoudingsdoelen voor de habitats en soorten waarvoor het beschermde gebied is aangewezen. In de Passende beoordeling moet worden onderzocht of de effecten van de alternatieven in cumulatie met de effecten van andere plannen en projecten leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets⁵ met succes wordt doorlopen.⁶

Voor het bepalen van eventuele effecten van de alternatieven op Natura 2000-gebieden is het van belang deze alternatieven te vergelijken met de *feitelijke actuele situatie van het milieu*. De situatie op basis van het vergunningenbestand kan niet zonder meer worden gebruikt, omdat de praktijk leert dat het aantal daadwerkelijk aanwezige dieren aanzienlijk onder het vergunde aantal dierplaatsen kan liggen. Indien op bedrijfsniveau alleen vergunninggegevens beschikbaar zijn, maak dan een inschatting van de huidige dierbezettingen. Daarmee wijkt het toetsingskader af van het MER, waar de effecten van het initiatief worden vergeleken met de feitelijke situatie inclusief de vergunningen die op korte termijn zullen worden benut en inclusief de autonome ontwikkeling.

De Commissie merkt op dat in de Passende beoordeling rekening mag worden gehouden met mitigerende maatregelen (in de voortoets om te bepalen of een passende beoordeling nodig is mag dit niet).

Provinciale Ecologische hoofdstructuur (PEHS)

De PEHS ligt wel binnen het plangebied. Bepaal wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Betrek daarbij in ieder geval mogelijke gevolgen van verzurende/vermestende stoffen, verstoring, bodem- en watervervuiling, verdroging en lichthinder. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt in een toetsingskader.⁷ Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden. Geef ook aan welke positieve effecten te verwachten zijn bij realisatie van de EHS.

---

⁵ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

⁶ Art. 19g en 19h, Natuurbeschermingswet 1998.

⁷ Per provincie is een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld, passend binnen de Nota Ruimte en de Spelregels EHS.

4.2.2 Soortenbescherming

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Richt de beschrijving op de zogenoemde tabel 3-soorten (bijlage IV Habitatrichtlijn / bijlage 1 AMvB-soorten) en rode lijst-soorten. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voor-nemen voor deze beschermde soorten. Zo kunnen bij aantasting van landschapselementen of bij vervanging van agrarische gebouwen geschikte plekken voor amfibieën en vleermuizen verdwijnen of verminderen. Bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Bodem en water

Beschrijf welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbescher-mingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de sta-tus van deze gebieden heeft voor de planonderdelen en vice versa. Beschrijf de mogelijke effecten van relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlakte- en grondwater (kwantiteit en kwaliteit). Ga ook in op eventuele positieve effecten.

Ga specifiek in op de gevolgen van extra gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en water door de glastuinbouw. Breng hierbij een verband aan met de doelstellingen die voortkomen uit de Kaderrichtlijn Water en het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR). Geef aan welke beschermende maatregelen getroffen kunnen worden.

Maak tevens inzichtelijk hoe de waterbergingsopgave in relatie tot het verharde oppervlak wordt aangepakt⁸. Geef aan hoe in voldoende gietwater door de glastuinbouwbedrijven wordt voorzien. Geef aan of er mogelijkheden zijn voor gezamenlijke aanpak van de voorziening in gietwater en de behandeling van afval, afvalwater en eventueel brijn. Geef aan of en in hoe-verre warmte/koudeopslag een rol speelt/kan spelen.

De Commissie adviseert de voor de m.e.r. relevante resultaten van de watertoets in het MER op te nemen. Geef aan hoe afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

4.4 Landschap en cultuurhistorie⁹

Omschrijf de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden, waarbij gebruik kan worden gemaakt van het Landschapsbeleidsplan 1997, de voortgangs-rapportage 2002 en het project landschapsbeheer 2000. Motiveer of het beleid nog actueel is. Geef een waardering van deze karakteristieke elementen en geef aan welke gevolgen het plan op deze waarden heeft. Ga in op mogelijke mitigerende maatregelen. De Commissie adviseert inzicht te geven in de ligging van waarden met behulp van kaartmateriaal.

---

⁸ Zie ook zienswijzen van Waterschap Brabantse Delta en van Brabantse Milieufederatie (bijlage 2)

⁹ Waaronder archeologie.

Ga niet alleen in op de afzonderlijke landschappelijke en cultuurhistorische waarden, maar ook op de samenhang tussen deze waarden binnen het plangebied. Bespreek ook de mogelijke (positieve en negatieve) gevolgen van het plan voor deze samenhang¹⁰. Geef aan waar en hoe negatieve effecten op deze waarden via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of beperkt. Dit kan bijvoorbeeld door regels voor de inpassing van bouwmogelijkheden om de beleving van het landschap te verbeteren en de kwaliteit te verhogen. Ga daarbij in op:

- de negatieve effecten op het bestaande relatief kleinschalige landschap en het aanwezige reliëf;
- de kansen om landschapskwaliteiten te verhogen of nieuwe toe te voegen, zoals verdere landschappelijke ontwikkeling.

Van belang is dat landschapseffecten en wijze van inpassing op een inzichtelijke wijze gevisualiseerd worden.

4.5 Leefomgevingskwaliteit

4.5.1 Geluidhinder

Maak inzichtelijk in hoeverre de alternatieven kunnen leiden tot toename van geluid. Ga in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten met wet- en regelgeving of lokaal geluidbeleid. Betrek daarbij het Besluit glastuinbouw, het Besluit landbouw milieubeheer en het Besluit wijziging algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (agrarische activiteiten).

4.5.2 Geurhinder

Bepaal de (cumulatie van) geurhinder in het studiegebied en geef aan waar zich knelpunten voordoen op basis van de Wet geurhinder en veehouderij, zowel in de referentiesituatie als bij uitvoering van de alternatieven. Bepaal de toename of afname van het aantal geurgehinderden bij uitvoering van het voornemen.

4.5.3 Lichthinder

Maak inzichtelijk in hoeverre de alternatieven (in de toekomst) kunnen leiden tot toename van lichthinder. Ga in op de ligging van lichtgevoelige bestemmingen en toets of aan het Besluit glastuinbouw voldaan wordt met betrekking tot assimilatiebelichting en afscherming en of aanvullende maatregelen nodig zijn in verband met de bescherming van natuur.

---

¹⁰ Zie ook de zienswijze van de Brabantse Milieufederatie (bijlage 2)

4.5.4 Verkeersveiligheid

Geef kwalitatief de mogelijke effecten van het plan op de verkeersveiligheid op smalle buitenwegen als gevolg van meer bewoning, land- en glastuinbouw- en eventueel recreatieverkeer. Besteed daarbij ook aandacht aan de effecten op de verkeersveiligheid, vooral voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Beschrijf welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn en/of welke extra ontsluiting van het gebied nodig is om de nieuwe activiteiten te kunnen accommoderen

4.5.5 Gezondheid

Ga in op de volksgezondheid in het gebied en de mogelijke (cumulatieve) effecten van de alternatieven hierop. Beschrijf in het MER de risico's met betrekking tot zoönosen¹¹, zoals o.a. MRSA¹², en de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.¹³

Een consortium¹⁴ in opdracht van het Ministerie van VWS is bezig met een onderzoek naar de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheidsproblemen. De Commissie adviseert om ontwikkelingen hieromtrent goed te volgen en contact op te nemen met de lokale GGD voor nadere informatie en de meest recente informatie in het MER op te nemen.

5. MONITORING EN EVALUATIE

Beschrijf in het MER hoe de gemeente invulling gaat geven aan de monitoring en evaluatie. Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven en de ambities van de plannen gehaald worden. Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde ontwikkeling niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

---

¹¹ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

¹² Infectie veroorzaakt door de Meticilline (antibioticum)-resistente Staphylococcus aureus bacterie.

¹³ Maak hierbij gebruik van het RIVM briefrapportnr. 215011002: Volksgezondheidsaspecten van veehouderijmegabedrijven in Nederland. Zoönosen en antibioticumresistentie.

¹⁴ Hieraan nemen de volgende partijen deel: het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van de Universiteit Utrecht, het Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD'en Brabant/Zeeland.

6. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in kennis' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de glastuinbouw- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de ligging van Natura 2000-gebieden, EHS-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied;
- de situering en status van landschappelijk en cultuurhistorisch (inclusief archeologisch) waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Etten-Leur

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Etten-Leur

Besluit: vaststellen bestemmingsplan buitengebied

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C11.3, C14, D11.4 en D14
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Etten-Leurse Bode van: 30 maart 2011
ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 31 maart 2011 t/m 12 mei 2011
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 25 maart 2011
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 7 juni 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:
ir. S Bokma
H.H. Janssen (voorzitter)
drs. L. Oprel
drs. J.P. Siedsma (werkgroepsecretaris)
ir. R.F. de Vries

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.
Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering

- Notitie reikwijdte en detailniveau voor het MER Bestemmingsplan Buitengebied Etten-Leur, Arcadis, 16 maart 2011;
- Ontwerp Nota van uitgangspunten Bestemmingsplan buitengebied Etten-Leur, gemeente Etten-Leur, september 2009;
- Etten-Leur in bloei, Structuurvisie plus 2020, gemeente Etten-Leur, mei 2005.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 12 mei 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Waterschap Brabantse Delta, Breda
2. Brabantse Milieufederatie, Tilburg
3. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Bestemmingsplan buitengebied Etten-Leur

De gemeente Etten-Leur wil het bestemmingsplan voor haar buitengebied herzien. Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het bestemmingsplan mogelijk kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings-) plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-4286-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

